

“DOĞA KONUŞMAZ, UYARIR”

BÖLÜM

“Afet” kavramını en genel haliyle meydana geldikleri toplumlarda olumsuz etkiler bırakan olaylar olarak tanımlayabiliriz. İnsan kaynaklı afetleri önleme ya da geciktirmek için gerek toplum gerek devlet olarak bazı imkanlarımız olabilir. Ancak, başta deprem olmak üzere doğa kaynaklı afetlerin oluşum zamanının belirsizliği en büyük sorundur. Bilimsel çalışmalar henüz bu soruna etkili bir çözüm bulamamıştır. O halde bu tür afetlerin zararını en aza indirebilmek hatta korunmak için çözüm yollarını bilimsel temellere dayanarak ciddi şekilde uygulamalıyız.

Afetlere önceden hazırlanmak, gerekli önlemleri almak ve çevreyi bu konuda teşvik etmek afet bilinci gelişmiş toplumların özelliklerindendir. Gelişmiş ülkelerdeki afet yönetim modelleri afet öncesini oluşturan “risk azaltma” ve “hazırlıklı olma” adımlarını “Afet Döngüsü”nün en önemli adımı olarak kabul etmektedir.

Ders

Sosyal Bilgiler

SINIF DÜZEYİ

5

ÖĞRENME HEDEFİ

Öğrencilerin doğa veya insan kaynaklı afetlerin önlenmesi, müdahalesi ve iyileştirilmesinde vatandaşların ve kamu kurumlarının rollerinin ve sorumluluklarının neler olduğunu öğrenmeleri hedeflenmektedir.

ETKİNLİK SÜRESİ

1 Ders Saati (40 Dakika)

GEREKLİ MALZEMELER

- ✓ ÇALIŞMA YAPRAĞI (her öğrenci için birer adet)
- ✓ İnternet bağlantısı ve hoparlör özelliği olan etkileşimli tahta, projeksiyon, TV vb.
- ✓ Renkli Post-it kağıtlar (öğrenciye yetecek sayıda)
- ✓ Renkli Kalemler

HAZIRLIK SÜRECİ VE UYGULAMA

- Bu etkinlik öğrenciye gösterilmek üzere EK 1’de yer alan fotoğraflar ve video içerdiğinden dersten önce görüntüyü yansatabileceğiniz cihazları hazır hale getiriniz.
- ÇALIŞMA YAPRAĞI’nı öğrenci sayısı kadar çoğaltınız.

ETKİNLİK TANIMI

1 GİRİŞ (15 Dakika)

Öğrencilerinize farklı afetlere ait EK 1’de yer alan görselleri göstererek şu soruyu sorun:

Bu fotoğraflar ne tür olaylara aittir?

Görseller hakkındaki kısa cevaplarını aldıktan sonra

Neler hissettiniz? 1 kelime ile ifade ediniz.

Diğer hissettikleri kelimeleri daha önce dağıtmış olduğunuz post-it kağıtlarına yazmalarını ve ardından tahtaya/panoya yapıştırmalarını isteyiniz. Daha sonra

Peki ülkemizde hangi afetler yaşanabilmektedir?

Sorusunu sorarak cevapları paylaşmalarını isteyiniz.

2 TARTIŞMA (20 Dakika)

Aşağıdaki bağlantıda yer alan videodan önce “Az sonra izleyeceğimiz video yaşanan bir afetten önce bir yerin durumunu ve afetten sonraki durumunu göstermektedir. Şimdi hep beraber görüntüleri izleyelim.” Denilerek video izlenir.

<https://www.youtube.com/watch?v=4-cfjVrWvdU> izletilerek “Sizce bu olay hangi ülkede/nerede yaşanmış olabilir?” Sorusunu sorunuz.

Tahminler alındıktan aşağıdaki bilgi notunu bir öğrenciye okutunuz.

BİLGİ NOTU:

6 Şubat 2023 günü Türkiye, tarihinin en büyük depremlerinden biri ile 11 şehirde büyük yıkım yaşadı. Resmi açıklamalara göre 53 bin 537 kişinin hayatını kaybetmiş, 39 bin 441 bina deprem anında yıkılmış, yıkılan binalarla birlikte 271 bin 892 bina ise aldıkları hasarlar nedeniyle kullanılamaz hale gelmiştir. 84 milyon insanı derinden sarsan, psikolojik travmalar yaratacak kadar büyük bir afet oldu.

“Risk azaltma” ve “afetlere hazırlık” süreçlerinin bu olumsuz etkiyi en aza indirmek için ne kadar önemli olduğu bir kez daha anlaşıldı.

Bu görüntülerden de anlaşılacağı gibi afetlerin kaçınılmaz olduğunu göz önünde bulundurarak afetlere karşı hazırlıklı olmamız ve afet öncesi planlama yapmamız büyük önem taşımaktadır. “Afetten sonra ne yapabiliriz?” sorusunu değil “Afetleri yaşamadan önce nasıl önlem alabiliriz?” sorusunu öncelikle sormamız gerekmektedir. Birey, toplum ve devlet olarak afet hazırlığı yapıp riski azaltıcı çalışmalar yaparsak can ve mal kayıplarını en aza indirmek mümkündür. Bilinçli toplum, afetlerdeki risk azaltmada en önemli faktörlerden biridir.

Öğrencilere “Gözlerimizi kapatalım ve bu olayı yaşayan insanları hayal edelim” denilerek “Videoyu izlediğinizde ve metni dinlediğinizde neler hissettiniz? Depremi ilk anında orada yaşayan insanlar neler hissetmişlerdir? Siz olsaydınız neler hissederdiniz? Soruları soraralar. Öğrencilerin afeti yaşayanların yardıma ihtiyaçları olduğu düşüncesine ulaşmaları teşvik edilir. Ardından aşağıdaki açıklama yapılır.

İncelediğimiz bu olay sonucunda Türkiye toplumsal ve ekonomik çok büyük zorluk yaşamıştır. Bütün ülke bunun üstesinden gelebilmek için fedakarlık etmekten çekinmemiştir. Ancak benzer olayların yaşanmaması için bireylerin ve devlet kurumlarının sorumluluklarını eksiksiz olarak yerine getirmeleri gerekmektedir. Deprem, sel yangın vb. tüm afetlerden zarar görmeden yaşayabilmemiz için bizim, devlet kurumlarının ve uluslararası kuruluşların görev ve sorumluluklarını bilinçli bir şekilde yerine getirmesi çok önemlidir. Şunu unutmayalım ki! Afetler öldürmez. İhmaller öldürür.

3

UYGULAMA (5 Dakika)

Öğrencilere Çalışma Yapağındaki Tablo 1 ve Tablo 2 hakkında açıklama yapınız. Tablolarda istenileni araştırmalarını ve evde ailelerinden destek alarak doldurmalarını isteyiniz.

ÖĞRETMEN GERİBİLDİRİMİ

1

Bir sonraki derste Çalışma Yapağını kontrol ederek değerlendirme yapınız.

EK ÖNERİLER

1

Maddeyi tahtaya kelime bulutu şeklinde yazmalarını ya da online programlar kullanarak yazmalarını isteyebilirsiniz.

2

Maddede yer alan video yakın tarihte Türkiye’de gerçekleşen, ülke genelinde büyük bir üzüntü ve travmaya neden olan bir olaya aittir. Dilerseniz kendi ülkenizde gerçekleşen bir olaya ait örnek verebilirsiniz.

3

Maddede belirtilen Çalışma Yapağı sonuçlarını öğrenci performansını değerlendirmede bir araç olarak kullanabilirsiniz.

EK

ÇALIŞMA YAPRAĞI

Sevgili Velimiz,

Hayatımızdaki en değerli varlıklarımızın çocuklarımız olduğunun bilincindeyiz. İyi bir eğitim alması için büyük fedakarlıklar ederek okulumuza gönderdiğiniz çocuğunuzun okulumuzdan mezun olduktan sonra da bilinçli bir vatandaş olarak davranış göstereceğinden şüphemiz yok. Dünya var olduğundan beri afetler yaşanmaya devam etmektedir. Yaşanan afetler karşısında zararı en aza indirebilmek için alacağımız tedbirlerle bizlere çok önemli sorumluluk düşmektedir. Lütfen Tablo 1 ve 2’de ilgili alanları çocuğunuzla araştırma yaparak doldurunuz.

Öğrenci Adı Soyadı:

Tablo 1: Bölgemizde ve ülkemizde yaşanan afetleri araştırarak aşağıdaki tabloyu doldurunuz.

Yaşanan Afet Türü	Yaşandığı Yer	Yaşandığı Zaman	Olay Hakkında Kısa Açıklama

Tablo 2: Afetlere karşı bireylerin ve devletin sorumluluklarını araştırarak aşağıdaki tabloyu doldurunuz.

Yaşanan Afet Türü	Yaşandığı Yer	Yaşandığı Zaman